

Toespraak 2 januari 2013
Toespraak n.a.v. coalitieakkoord

Jaap Willem Eijkenduijn
(fractievoorzitter PvdA Goeree-Overflakkee)

Henk Krol van de 50-plus partij mocht op 20 september in de tweede kamer, ruim twee uur na zijn beëdiging, zijn maiden speech houden. Een record. Ik ga vandaag dit record van die andere 50-plusser evenaren.

“Het zijn donkere tijden en we moeten sterk zijn”. Met deze woorden begint de zevende Harry Potter film. Bij het lezen van het coalitieakkoord dacht ik regelmatig aan deze film terug. Niet alleen om weg de dromen naar een andere wereld, maar ook dat het zo fijn zou zijn als ik de toverstok van Harry Potter zou hebben. Ik zou dan veel ongedaan kunnen maken.

Allereerst wil de Partij van de Arbeid fractie een compliment geven aan de opstellers van het document. Er is veel aandacht aan besteed. Het ziet er goed uit. Vooral de foto's vonden wij erg mooi.

Tevens willen wij nu alvast uitspreken, dat wij uitzien naar een prettige en constructieve samenwerking met alle leden van de nieuwe gemeenteraad, het college, de griffie en het ambtelijk apparaat.

Bij het lezen van het coalitieakkoord werden wij niet blij en ook niet verrast. De vier gemeenten hebben de nieuwe gemeente een fijne bruidsschat gegeven; een tekort van ruim 5 miljoen oplopend naar misschien wel meer dan 10 miljoen per jaar. De primaire reactie van het nieuwe college is om te gaan bezuinigen.

Laten wij voorop stellen, dat de PvdA voor soberheid en doelmatigheid staat. Juist in deze tijden van crisis moeten de zwaarste schouders de zwaarste lasten dragen. Geen overbodige luxe, maar gerichte investeringen om ons prachtige eiland door de crisis te loodsen. Ook vinden wij dat een begroting sluitend moet zijn. Jammer dat het coalitieakkoord weinig richting geeft waarin de bezuinigingen gevonden moeten worden. Juist daarin is de burger op dit moment geïnteresseerd.

Het coalitieakkoord is op vele fronten vaag, ademt de sfeer uit van bezuinigen, rentmeesterschap en op de winkel passen. Weinig inspirerend. Terwijl

iedereen tijdens de verkiezingscampagne verkondigde, dat de herindeling ruime kansen bood en dat er volop mogelijkheden waren om op ons mooie eiland een mooie toekomst tegemoet te gaan. Van die positieve geest is weinig terug te vinden.

Weinig plannen voor ontwikkeling van de detailhandel en wellness, weinig visie, weinig creativiteit op het gebied van duurzaamheid, weinig mogelijkheden voor jongeren, totale onderschatting van de deconcentratie van de Jeugdzorg, de AWBZ, de Participatiewet en de WMO, kortom, het nieuwe college ademt een sfeer uit van somberheid.

Het zijn terecht donkere tijden.

Het college wil de economie gaan stimuleren. Een nobel streven, waarbij de nadruk ligt op toerisme en recreatie, energie, zorg, landbouw en visserij. Allemaal sectoren uit de 24-uurs economie. Men wil zelfs winkels buiten de kernen zeven dagen per week gaan toelaten. Hoe men dit gaat rijmen met de permanente aandacht voor de zondagsrust is voor ons een groot raadsel.

Ondanks dat de coalitie zich verantwoordelijk voelt voor de zwakkeren in de samenleving, maakt de Partij van de Arbeid zich toch ernstige zorgen. Het college wil de zelfredzaamheid bevorderen. Op zich goed, wanneer dit maar niet betekent dat men zich zelf maar moet zien te redden. De gemeenschap zal altijd een vangnet moeten bieden voor die mensen die het niet alleen kunnen.

Door alle ontwikkelingen maken wij ons ook zorgen over de bijstandsmoeder die nu door de bijzondere bijstand haar twee kinderen kan laten sporten en dit misschien ziet wegvallen. Wij maken ons zorgen over het gezin dat door de crisis in financiële problemen raakt en in de schuldhulpverlening terecht komt. Wij maken ons zorgen over het paar, waarbij beide hard moeten werken om het hoofd boven water te houden en drie dagen per week hun kinderen aan de warme zorg van de kinderdagopvang overdragen. Wij maken ons zorgen over de jeugd die nu al niet al teveel te doen heeft en dit alleen maar minder ziet worden en over de oudere die zorg nodig heeft, en over eigenlijk alles wat leuk is voor de mens zoals kunst, cultuur en sport.

Bezuinigen is eenvoudig. Bezuinigen zonder dat de dienstverlening aan burger en bedrijfsleven er op achteruit gaat is een uitdaging. De herindeling zou dan ook het juiste moment moeten zijn om eens

“out-of-the-box” te denken. Een nieuwe start biedt nieuwe kansen, zoals een overheid die meer gebruik maakt van alle kennis en ervaring die aanwezig is bij burgers, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Een overheid die hierdoor ook fors kleiner zou kunnen worden. Hierover is in dit akkoord weinig terug te vinden.

Van de inhoud ga ik nu over naar de uitvoering. Voor het uitvoeren van dit ambitie- en passievolle akkoord heeft de nieuwe coalitie maar liefst vijf wethouders nodig.

Waarom er vijf wethouders moeten komen is de PvdA geheel onduidelijk en een doorn in het oog. Vier parttime wethouders waren volgens ons ruim voldoende geweest. Als je ervan uit gaat, dat een wethouder ongeveer 130.000 euro per jaar kost, lijkt ons dit ook geen verkeerde gedachte. Met het geld dat hiermee bespaard zou zijn, kan ongeveer het zwembad in Dirksland open gehouden worden. Het nieuwe college maakt hiermee een valse start. En begint met het verspillen van structureel geld waar dit niet nodig is.

Als wij de nieuwe gemeente GO vergelijken met gemeenten in het land is deze keuze echt onverantwoord. Fusiegemeenten zoals Hollands Kroon en Lansingerland (beiden 48.000 en 55.000 inwoners) kunnen het kennelijk wel af met 4 wethouders. De NO polder en Lingerwaard (beiden 46.000 inwoners) kunnen met minder dan 4 wethouders toe. Zelfs Roosendaal en Veenendaal (77.000 en 63.000 inwoners) hebben voldoende aan 4 wethouders. En zoekt u zelf maar eens op internet. Er is geen gemeente te vinden die het luxer doet bij circa 50.000 inwoners.

Wat rechtvaardigt deze coalitie om te kiezen voor 5 wethouders? U had zetels voldoende om tot een werkbare meerderheid te komen. Waarom structureel meer dan een ton per jaar meer uitgeven dan vergelijkbare gemeenten? De PvdA vindt dit verspilling en niet passen bij onze eilandschaal.

Integriteit en kwaliteit moeten kernwaarden zijn voor dit college. Waar wethouders vroeger vooral deskundig moesten zijn, moeten ze tegenwoordig van onkreukbaar gedrag zijn. Wij kunnen hierbij uit recente ervaringen bij andere gemeenten lessen trekken. Het gaat hierbij vooral om waarborgen van te voren te treffen en niet achteraf te corrigeren. Wij roepen het college daarom op, hierin open te zijn door vooraf een externe

toetsing op integriteit te organiseren en dit periodiek te herhalen.

Over de samenstelling van het college kunnen wij kort zijn. Wij vinden het college onevenwichtig van samenstelling. De oostkant van het eiland is niet vertegenwoordigd, er moeten blijkbaar twee wethouders van buiten ingevlogen worden terwijl wij toch voldoende kwaliteit van eigen bodem zouden moeten hebben, maar misschien wel pijnlijker is het feit, dat circa 50% van de toekomstige begroting bij de wethouder sociale zaken komt te liggen. Dit toont een duidelijke onderwaardering van deze portefeuille en de daaraan gekoppelde uitdaging op het gebied van sociale zaken, jeugd en welzijn, maar ook op het gebied van sport, kunst en cultuur.

Wij vinden het ook jammer, dat de 25% van de bevolking die in september bij de landelijke verkiezingen nog links gestemd heeft, zich niet vertegenwoordigt in dit college. Het college is ons inziens dan ook geen afspiegeling van de bevolking. Een slechte start.

Het zal dan ook niet als een verrassing komen, dat de Partij van de Arbeid het voorliggende akkoord slechts voor kennisgeving aan zal nemen.

Wij hebben eerder toegezegd constructieve oppositie te gaan voeren. In het kader hiervan, nemen wij dan ook direct het voortouw voor het “Witboek Goeree-Overflakkee”. De Partij van de Arbeid zal in de komende weken een initiatief lanceren om vanuit de bevolking, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven, oplossingen te gaan verzamelen om het tekort te kunnen opvangen. Wij gaan aan iedereen twee vragen stellen: “Hoe kunnen we bezuinigen zonder dat de kwaliteit van de dienstverlening omlaag gaat?” en “Hoe kunnen we meer geld verdienen, zodat we niet hoeven te bezuinigen?” Iedere burger, organisatie, onderneming, politieke partij, kan aan dit initiatief meedoen. Het doel is een antwoord te geven op het sombere scenario dat het nieuwe college schetst.

Kortom. Wij gaan op zoek naar positieve initiatieven waarmee Goeree-Overflakkee Sterker en Socialer kan worden, zodat we binnenkort kunnen zeggen: “Het waren donkere tijden”.

Ik dank u.